

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

Z A K O N

O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD POŽARA I VATROGASTVU

Sarajevo, septembar 2022. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlažemo da se Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu razmatra i donese po hitnom postupku u skladu sa čl. 191. i 192. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 69/07, 2/08 i 26/20) i čl. 186. i 187. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09 i 24/20).

Federalna uprava civilne zaštite je o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, kojim su, između ostalog obuhvaćene i odredbe čl. 112. i 114. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, provela javnu raspravu. Javna rasprava je provedena u saradnji sa kantonalnim upravama civilne zaštite u osam kantona u periodu od 16.11.2017. godine do 13.02.2018. godine, a dana 19.01.2018. godine održana je Centralna javna rasprava u Sarajevu, na kojoj su, između ostalih, prisustvovali i predstavnici/predstavnice Saveza općina i gradova Federacije BiH. Poseban akcenat u javnoj raspravi su bile odredbe čl. 112. i 114. navedenog zakona, na kojoj je bila predviđena izmjena navedenih članova.

Tačkom 2. Zaključka Vlade Federacije BiH, V. broj: 1148/2022, od 28.07.2022. godine, Federalna uprava civilne zaštite je, između ostalog, zadužena da Vladi Federacije BiH dostavi Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu radi utvrđivanja Prijedloga zakona i dostavljanja u parlamentarnu proceduru. U cilju što brže i efikasnije realizacije konačnih i obavezujućih presuda Ustavnog suda Federacije BiH, procijenjeno je da se Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu o kojem je već provedena javna rasprava 2017. i 2018. godine, nastavi, ali samo u odnosu na čl. 112. i 114. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/09 u daljem tekstu: Zakon), na način da se isti brišu.

Prijedlogom zakona uređuju se odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna hitna potreba iz razloga što je Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije BiH) svojim presudama utvrdio povredu prava na lokalnu samoupravu, jer su nametnute obaveze bez dodjele sredstava potrebnih za njihovo djelotvorno obavljanje, a u vezi sa odredbama čl. 112. i 114. Zakona, za sljedeće općine i gradove:

- 1) U - 9/16 od 30.11.2016. godine podnosilac zahtjeva Općina Maglaj ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/17),
- 2) U - 34/16 od 14.06.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Tešanj ("Službene novine Federacije BiH", broj 57/17),
- 3) U - 2/17 od 04.07.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Banovići ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/17),
- 4) U - 14/17 od 25.10.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Velika Kladuša ("Službene novine Federacije BiH", broj 91/17),
- 5) U - 21/17 od 25.10.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Žepče ("Službene novine Federacije BiH", broj 92/17),
- 6) U - 27/17 od 29.11.2017. godine podnosilac zahtjeva Grad Zenica ("Službene novine Federacije BiH", broj 11/18),

- 7) U - 20/17 od 25.09.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Bosanska Krupa ("Službene novine Federacije BiH", broj 87/18),
- 8) U - 17/17 od 25.09.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Srebrenik ("Službene novine Federacije BiH", broj 87/18),
- 9) U - 66/17 od 27.11.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Lukavac ("Službene novine Federacije BiH", broj 101/18),
- 10) U - 6/18 od 17.12.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Olovo ("Službene novine Federacije BiH", broj 103/18),
- 11) U - 24/18 od 07.05.2019. godine podnosilac zahtjeva Općina Živinice ("Službene novine Federacije BiH", broj 37/19),
- 12) U - 35/18 od 28.05.2019. godine podnosilac zahtjeva Općina Sanski Most ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/19),
- 13) U - 27/19 od 03.12.2019. godine podnosilac zahtjeva Općina Vareš ("Službene novine Federacije BiH", broj: 97/19) i
- 14) U - 5/19 od 21.04.2020. godine podnosilac zahtjeva Grad Tuzla ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/20).

Rješenjima Ustavnog suda Federacije BiH br. U - 20/17 i U - 66/17 od 19.11.2019. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 95/19), utvrđeno je da navedene presude Ustavnog suda Federacije BiH, kojim je utvrđeno da je odredbom člana 114. Zakona povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu općina Bosanska Krupa i Lukavac, nisu izvršene.

Odredbom člana IV.C.12. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da su odluke Ustavnog suda Federacije BiH, konačne i obavezujuće, a odredbama čl. 40. i 41. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije BiH, regulisane su pravne posljedice donesenih odluka.

Nadalje, odredbom člana 351. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 36/03, 21/04 - ispravka 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17), utvrđena je krivična odgovornost za odgovornu osobu u organu vlasti ili pravnoj osobi ili drugim institucijama u Federaciji BiH koja ne postupi po pravomoćnoj odluci suda u Federaciji BiH, ili koja odbije izvršiti odluku Doma za ljudska prava za Federaciju BiH ili odluku Ustavnog suda Federacije BiH koju je dužna izvršiti.

Donošenje zakona u redovnom postupku moglo bi da izazove štetne posljedice za Federaciju BiH.

Z A K O N
O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD POŽARA I VATROGASTVU

Član 1.

U Zakonu o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/09), član 112. briše se.

Član 2.

Član 114. briše se.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD POŽARA I
VATROGASTVU

I - USTAVNOPRAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je odredba člana IV. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je predviđeno da Parlament Federacije BiH donosi zakone o vršenju funkcija federalne vlasti. Kako se ovim zakonom reguliše materija čija je osnovna funkcija zaštita života i zdravlja ljudi i imovine od požara, proizilazi da je u ovom slučaju ispunjen uslov iz odredaba poglavlja II. član 2. (1) a) i k) Ustava. Prema toj ustavnoj odredbi Federacija BiH je dužna osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda, pa Federacija BiH, po tom osnovu, ima pravo donijeti ovaj zakon i njime stvoriti uslove da se na području cijele Federacije BiH, pod istim uslovima, može organizovati i provoditi zaštita života i zdravlja ljudi i imovine od požara.

Osim toga, ustavni osnov za donošenje ovog zakona su i odredbe poglavlja III, član 2. tačka a) i c) Ustava Federacije BiH, jer se i one odnose na zaštitu i provođenje ljudskih prava (u ovom slučaju pravo na život i zdravlje ljudi) i provođenje politike zaštite čovjekove okoline. U ovom slučaju radi se o zaštiti okoline od požara, jer se požar može pojaviti na svim mjestima i prostorima cijele Federacije BiH i svojim djelovanjem ugroziti čovjekovu okolinu.

Prema tome, očigledno je da navedene ustavne odredbe predstavljaju ustavni osnov da Parlament Federacije BiH, na osnovu poglavlja IV. član 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, donese ovaj zakon.

Navedeni ustavni osnov već je poslužio za donošenje Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 64/09).

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA I
OBRAZLOŽENJE ODABRANE POLITIKE

Ustavni sud Federacije BiH je presudama niže navedenim, utvrdio povrede prava na lokalnu samoupravu, jer su nametnute obaveze bez dodjele sredstava potrebnih za njihovo djelotvorno obavljanje, a u vezi sa odredbama čl. 112. i 114. Zakona, za sljedeće općine i gradove:

- 1) U - 9/16 od 30.11.2016. godine podnosilac zahtjeva Općina Maglaj ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/17),
- 2) U - 34/16 od 14.06.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Tešanj ("Službene novine Federacije BiH", broj 57/17),
- 3) U - 2/17 od 04.07.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Banovići ("Službene novine Federacije BiH", broj 55/17),
- 4) U - 14/17 od 25.10.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Velika Kladuša ("Službene novine Federacije BiH", broj 91/17),
- 5) U - 21/17 od 25.10.2017. godine podnosilac zahtjeva Općina Žepče ("Službene novine Federacije BiH", broj 92/17),
- 6) U - 27/17 od 29.11.2017. godine podnosilac zahtjeva Grad Zenica ("Službene novine Federacije BiH", broj 11/18),
- 7) U - 20/17 od 25.09.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Bosanska Krupa ("Službene novine Federacije BiH", broj 87/18),

- 8) U -17/17 od 25.09.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Srebrenik ("Službene novine Federacije BiH", broj 87/18),
- 9) U - 66/17 od 27.11.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Lukavac ("Službene novine Federacije BiH", broj 101/18),
- 10) U - 6/18 od 17.12.2018. godine podnosilac zahtjeva Općina Olovo ("Službene novine Federacije BiH", broj 103/18),
- 11) U - 24/18 od 07.05.2019. godine podnosilac zahtjeva Općina Živinice ("Službene novine Federacije BiH", broj 37/19),
- 12) U - 35/18 od 28.05.2019. godine podnosilac zahtjeva Općina Sanski Most ("Službene novine Federacije BiH", broj 40/19),
- 13) U - 27/19 od 03.12.2019. godine podnosilac zahtjeva Općina Vareš ("Službene novine Federacije BiH", broj: 97/19) i
- 14) U - 5/19 od 21.04.2020. godine podnosilac zahtjeva Grad Tuzla ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/20).

Rješenjima Ustavnog suda Federacije BiH br. U - 20/17 i U - 66/17 od 19.11.2019. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 95/19), utvrđeno je da navedene presude Ustavnog suda Federacije BiH, kojim je utvrđeno da je odredbom člana 114. Zakona povrijeđeno pravo na lokalnu samoupravu općina Bosanska Krupa i Lukavac, nisu izvršene.

Odredbom člana IV.C.12. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine utvrđeno je da su odluke Ustavnog suda Federacije BiH, konačne i obavezujuće, a odredbama čl. 40. i 41. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije BiH, regulisane su pravne posljedice donesenih odluka.

Nadalje, odredbom člana 351. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ br. 36/03, 21/04 - ispravka 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16 i 75/17), utvrđena je krivična odgovornost za odgovornu osobu u organu vlasti ili pravnoj osobi ili drugim institucijama u Federaciji BiH koja ne postupi po pravomoćnoj odluci suda u Federaciji BiH, ili koja odbije izvršiti odluku Doma za ljudska prava za Federaciju BiH ili odluku Ustavnog suda Federacije BiH koju je dužna izvršiti.

Prijedlogom zakona izvršena je izmjena samo u odnosu na čl. 112. i 114. Zakona zbog donesenih presuda Ustavnog suda Federacije BiH, kako bi se u što kraćem roku realizovale navedene presude.

Odredbom člana 1. Prijedloga zakona, vrši se brisanje člana 112. Zakona, kojom odredbom je utvrđeno pravo na naknadu za pasivno dežurstvo starješini vatrogasne jedinice i vatrogascu ili drugom licu. Nadalje, odredbom člana 2. Prijedloga zakona vrši se brisanje člana 114. Zakona, kojom odredbom je utvrđeno pravo na poseban dodatak na plaću po osnovu posebnih uslova rada, težine i prirode posla i odgovornosti za obavljanje operativnih poslova starješinama, zamjenicima starješina i vatrogascima u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici organa uprave civilne zaštite Federacije BiH, kantona, općine i grada.

Presudama Ustavnog suda Federacije BiH, navedene odredbe su proglašene neustavnim iz razloga što se Federalnim zakonom ne mogu nametati obaveze nižim nivoima vlasti, a da se ne osiguraju finansijska sredstva.

Odredbom člana 3. Prijedloga zakona, definiše se stupanje na snagu Zakona.

III - USKLAĐENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Nakon izvršene analize propisa Evropske Unije, konstatuje se da ne postoje propisi Evropske Unije sa kojim bi Prijedlog zakona usklađivali.

IV - PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURANJA POŠTIVANJA PROPISA

Obzirom da se Prijedlogom zakona brišu odredbe čl. 112. i 114. Zakona, to ne postoje provedbeni mehanizmi niti način osiguranja poštivanja propisa.

V - OPIS KONSULTACIJA VOĐENIH U PROCESU IZRADE PROPISA

Federalna uprava civilne zaštite je o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, kojim su, između ostalog obuhvaćene i odredbe članova 112. i 114. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, provela javnu raspravu. Javna rasprava je provedena u saradnji sa kantonalnim upravama civilne zaštite u osam kantona u periodu od 16.11.2017. godine do 13.02.2018. godine, a dana 19.01.2018. godine održana je Centralna javna rasprava u Sarajevu, na kojoj su, između ostalih, prisustvovali i predstavnici / predstavnice Saveza općina i gradova Federacije BiH. Poseban akcenat u javnoj raspravi su bile odredbe čl. 112. i 114. navedenog zakona, na kojoj je bila predviđena izmjena navedenih članova.

Međutim, tačkom 2. Zaključka Vlade Federacije BiH, V. broj: 1148/2022, od 28.07.2022. godine, Federalna uprava civilne zaštite je, između ostalog, zadužena da odmah provede proceduru pribavljanja mišljenja nadležnih organa na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu i dostavi ga Vladi Federacije BiH na razmatranje i utvrđivanje Prijedloga zakona i dostavljanja u parlamentarnu proceduru. U cilju što brže i efikasnije realizacije konačnih i obavezujućih presuda Ustavnog suda Federacije BiH, procijenjeno je da se naprijed navedeni Nacrt o kojem je već provedena javna rasprava, nastavi ali samo u odnosu na čl. 112. i 114. Zakona, na način da se isti brišu.

VI - PROCJENA EKONOMSKE OPRAVDANOSTI DONOŠENJA PROPISA

Obzirom da se Prijedlogom zakona brišu odredbe čl. 112. i 114. Zakona, to nije potrebno izvršiti procjenu ekonomske opravdanosti donošenja propisa.

VII - RASPORED EVENTUALNOG PONOVOG PREISPITIVANJA DONESENOG PROPISA

Preispitivanje donesenog propisa vršit će se kontinuirano, u toku njegove primjene, a svako u okviru svoje nadležnosti.

VIII- OBRAZLOŽENJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE PROPISA I FINANSIJSKI EFEKTI PROPISA

Obzirom da se Prijedlogom zakona brišu odredbe čl. 112. i 114. Zakona, finansijska sredstva za provođenje ovog zakona nisu potrebna, pa zbog toga nije potrebno vršiti procjenu finansijskog efekta istog.

**Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu
(„Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/09)**

Odredbe Zakona koje se brišu

Član 112.

Za vrijeme provedeno na pasivnom dežurstvu (pripravnost za rad), starješini vatrogasne jedinice i vatrogascu ili drugom licu, pripada 15% naknade za svaki sat pasivnog dežurstva.

Evidenciju o vremenu pasivnog dežurstva iz stava 1. ovog člana, dužan je voditi starješina profesionalne vatrogasne jedinice.

Član 114.

Zbog posebnih uslova rada, težine i prirode posla i odgovornosti za obavljanje poslova vatrogastva iz člana 68. ovog zakona, visina sredstava za plaće starješine profesionalne vatrogasne jedinice, njihove zamjenike i vatrogasce u profesionalnoj vatrogasnoj jedinici organa uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada, kao i za inspektore iz člana 146. stav 1., člana 148. stav 1. i člana 151. stav 3. ovog zakona, određuju se kao za državne službenike i namještenike, uvećana za 30%, a ostali službenici i namještenici na poslovima u profesionalnim vatrogasnim jedinicama imaju dodatak na plaću do 20%.

Radna mjesta iz stava 1. ovog člana za koja pripada uvećanje plaće za 30% odnosno do 20%, utvrđuju se u pravilniku o plaćama i naknadama organa uprave civilne zaštite Federacije, kantona, općine i grada, a prema radnim mjestima koja su za profesionalnu vatrogasnu jedinicu utvrđena u pravilniku o unutrašnjoj organizaciji tih organa.